



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Koláře a soudců JUDr. Marie Korbelové a JUDr. Heleny Papouškové v právní věci žalobce: **Waldviertler Sparkasse Bank AG**, Sparkassenplatz 3, Zwettl, Rakousko, organizační složka v ČR umístěna na adrese Klášterská 126/II, Jindřichův Hradec, IČ org. složky: 49060724, zastoupeného JUDr. Filipem Pundou, advokátem v Jindřichově Hradci, Klášterská 126/II, proti žalovaným: 1) **FIBRE REAL s.r.o.**, IČ: 27676234, Přátelství 1518/4, Praha 10 – Hostivař, 2) [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], zastoupenému JUDr. Miroslavem Zvěrinou, advokátem v Třebíči, Bráfova 161/20, 3) [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], zastoupenému JUDr. Ninou Rydlovou, advokátkou v Třebíči, Blahoslavova 99/9, o zaplacení částky 8 000 000 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 22.4.2016, čj. 15 C 214/2015-162,

t a k t o :

Odvolací řízení, o odvolání žalobce do výroku v odstavci I., se **z a s t a v u j e**.

Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku v odstavci II. **m ě n í** tak, že žalovaní 2) a 3) jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit žalobci částku 8 000 000 Kč spolu se smluvním úrokem ve výši 2,55 % ročně z částky 8 000 000 Kč od 5.6.2014 do zaplacení a se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 8 000 000 Kč od 11.6.2014 do

zaplacení s tím, že plněním žalovaného 1) zaniká v rozsahu plnění povinnost žalovaných 2) a 3) a plněním žalovaného 2) nebo 3) zaniká v rozsahu plnění povinnost žalovaného 1).

Pokud se žalobce po žalovaných 2) a 3) domáhá zaplacení zákonného úroku z prodlení od 5.6.2014 do 10.6.2014 z částky 8 000 000 Kč, v této části se žaloba **z a m í t á**.

Žalovaní 2) a 3) jsou povinni společně a nerozdílně spolu s žalovaným 1) zaplatit žalobci na nákladech řízení před soudem prvního stupně částku 747 688 Kč stanovenou žalovanému 1) v odst. III. rozsudku soudu prvního stupně, a to do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce.

Žalovaní 2) a 3) jsou povinni zaplatit žalobci na nákladech odvolacího řízení každý z nich částku 249 761 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám zástupce žalobce.

Žalovaný 1) nemá vůči žalobci právo na zaplacení nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem Okresní soud v Českých Budějovicích rozhodl, že žalovaný č. 1 je povinen zaplatit žalobci částkou 8 000 000 Kč spolu se specifikovaným příslušenstvím (odstavec I. výroku), proti žalovaným č. 2 a č. 3 žalobu o zaplacení částky 8 000 000 Kč spolu se specifikovaným příslušenstvím zamítl (odstavec II. výroku). Dále žalovanému č. 1 uložil povinnost uhradit žalobci na nákladech řízení 747 688 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Filipa Pundy (odstavec III. výroku), žalobci uložil povinnost uhradit žalovanému č. 2 na nákladech řízení 291 214 Kč a žalovanému č. 3 ve výši 290 063 Kč, oběma do třech dnů od právní moci rozsudku k rukám jejich zástupců (odstavce IV. a V. výroku).

Své rozhodnutí okresní soud odůvodnil tím, že žalobce se žalobou došlou soudu 2.7.2015 domáhal proti žalovaným, aby jim soud uložil povinnost zaplatit mu společně a nerozdílně částku 8 000 000 Kč s příslušenstvím. Tvrdil, že na základě smlouvy o úvěru č. [REDAKCE] z 9.11.2007 ve znění dodatků č. 1 a č. 2 poskytl žalobce žalovanému (dříve pod obchodní firmou CARRYBOY CZ, spol. s r.o.) úvěr ve výši 21 000 000 Kč, kdy za uspokojení pohledávky této úvěrové smlouvy se zaručili žalovaní č. 2 a č. 3. Poskytnutý úvěr byl plně vyčerpán, žalovaný jej však řádně nesplácel, proto žalobce přípisem z 22.5.2014 od úvěrové smlouvy odstoupil. Odstoupení bylo doručeno 4.6.2014, od 5.6.2014 jsou žalovaní v prodlení s úhradou dlužné částky. Žalovaný č. 1 se bránil tvrzením, že nebyl dán právní důvod pro zesplatnění úvěru. Žalovaný č. 2 považoval ručitelské prohlášení za absolutně neplatné, neboť je nesrozumitelné a neurčité. O osobním ručení s ním žalobce nejednal. Prohlášení se objevilo ve smlouvě na místě, kde by je pouze málokdo očekával. Vznik ručitelského závazku vyžaduje i akceptační projev věřitele. Žalovaný č. 3 rovněž považoval ručitelské prohlášení za neurčité. Žalobce při všech jednáních předstíral vůli – požadavek na zajištění závazku zajišťovací směnkou a zástavním právem, tím u žalovaného č. 3 vyvolal omyl a je důvod pro odepření práva uplatnit námitku promlčení. Ve smyslu § 262

odst. 4 obchodního zákoníku je třeba použít ustanovení občanského zákoníku – ve prospěch žalovaného č. 3. Po skutkové stránce okresní soud zjistil, že mezi žalobcem a společností CARRYBOY CZ byla dne 9.11.2007 uzavřena smlouva o úvěru č. [REDAKCE] podle § 497 a násl. obchodního zákoníku, kterou se banka zavázala poskytnout klientovi úvěr ve výši 21 000 000 Kč. Z dodatku č. 2 zjistil platnost nové úrokové sazby 2,55 % PRIBOR na 3 měsíce. Z odstoupení od úvěrové smlouvy z 22.5.2014 zjistil, že podle článku XI. odst. 1 písm. a), b) a v souladu s článkem XI. odst. 2 žalobce odstoupil od úvěrové smlouvy a žalovaného č. 1 vyzval, aby nejpozději do 10.6.2014 mu poukázal 16 870 517,57 Kč. Odstoupení bylo doručeno do vlastních rukou jednatelem [REDAKCE] dne 4.6.2014. [REDAKCE] vypověděl k tomu, že je žalován jako ručitel, že jim v bance bylo sděleno, že úvěr je zajištěn zástavním právem a následně směnkou za společnost a oni pod směnkou budou podepsáni jako avalové. Jednatel pochopil, že bude ručitel, ale ze směnečného práva. [REDAKCE] uvedl, že včetně pana [REDAKCE] dostali od banky informace s tím, že ručení úvěru bylo zástavou a směnkou. Kdyby ze smlouvy vyplývalo, že bude vystupovat jako ručitel – fyzická osoba, tak by to nikdy nepodepsal. Po právní stránce za použití § 497 a § 506 obchodního zákoníku dospěl okresní soud k závěru, že banka své povinnosti z úvěrové smlouvy splnila, kdežto žalovaný č. 1 nikoliv, neboť řádně nesplácel. Žalobce platně od smlouvy odstoupil. Proto rozhodl, že žalovaný č. 1 je povinen uhradit žalobci žalovaných 8 000 000,- Kč včetně obchodního úroku 2,55 % ročně i úroku z prodlení, jehož výše je dána nařízením vlády č. 351/2013 Sb. a činí 8,05 % ročně. Vůči žalovanému č. 2 a č. 3 žalobu zamítl. Dovodil, že ručitelské prohlášení mezi nimi a žalobcem se řídí občanským zákoníkem č. 40/1964 Sb. platným a účinným v době vzniku pohledávky (jedná se vztah mezi bankou a fyzickou osobou). Ručitelské prohlášení shledal neurčitým a tedy ve smyslu ust. § 37 občanského zákoníku absolutně neplatným. Dle okresního soudu je zřejmé, že podpisy umístěné nad textem prohlášení uzavírají jedno samostatné právní jednání (to plyne i z akcesorické povahy ručitelského závazku). Žalovaní č. 2 a č. 3 nebyli smluvní stranou uzavřené smlouvy. V případě prohlášení o ručení jde o samostatné právní jednání, které musí splňovat náležitosti stanovené právním předpisem. S odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 32 Cdo 1769/2009 a 29 Odo 350/2006 shledal neurčitost v označení věřitele a dále v označení závazku, je nezbytné identifikovat jej takovým způsobem, aby nebyl zaměnitelný. Podle okresního soudu nesrozumitelnost a neurčitost ručitelského prohlášení vyplývá z výsledku žalovaných č. 2 a č. 3 i ze samotné smlouvy o úvěru, kdy žalovaní č. 2 a č. 3 byli uvedeni v omyl, neboť se důvodně domnívali, že jsou podepsáni jako avalové. Právní úkony vyjádřené slovy je nutné interpretovat nejen podle jazykového vyjádření, ale zejména podle vůle toho, kdo právní úkon učinil. V závěru uvedl, jaký správný žalobní petit odpovídá ručitelskému závazku. O nákladech řízení mezi účastníky rozhodl za použití § 142 odst. 1 o.s.ř. podle úspěchu ve věci.

Žalobce podal proti všem výrokům rozsudku odvolání. Okresnímu soudu vytýká zejména nesprávné právní posouzení věci, kterou posuzoval podle občanského zákoníku v rozporu s § 261 odst. 4 obchodního zákoníku, poukázal na ustálenou judikaturu NS ČR, např. usnesení sp. zn. 23 Cdo 3480/2010, rozsudek sp. zn. 23 Cdo 1292/2015. Nesouhlasí rovněž se závěrem okresního soudu o absenci výslovného označení věřitele, neboť v ručitelském prohlášení je věřitel označen jako „Sparkasse“. Pokud soud dospěl k závěru, že žalovaní č. 2 a č. 3 byli uvedeni v omyl, neboť se domnívali, že jsou podepsáni jako avalové

tedy ručitelé ze směnečného práva, z textu ručitelského prohlášení jednoznačně vyplývá, že svým podpisem ručitelé přejímají ručení za nezaplacení závazku z konkrétní smlouvy, nikoliv ze směnky. Poukázal na to, že text ručitelského prohlášení téměř doslova kopíruje znění § 303 obchodního zákoníku a na to, že směnečné ručení se přejímá pouze podpisem na směnce, nikoliv na žádné jiné listině, proto nemohli být žalovaní uvedeni v omyl. Přisvědčit lze poznámce o formulaci žalobního petitu, kdy podle jeho názoru může odvolací soud rozhodnout sám bez nutnosti připuštění změny žaloby a uložit žalovaným, aby mu zaplatili částku 8 000 000 Kč spolu se specifikovaným příslušenstvím, a to tak, že plnění prvního žalovaného zaniká v rozsahu plnění povinností žalovaných č. 2 a č. 3, kteří jsou ve vztahu k sobě povinni plnit společně a nerozdílně, a naopak, že plněním žalovaného č. 2 nebo č. 3 zaniká v rozsahu plnění povinností prvního žalovaného. Odvolání proti odstavci I. výroku vzal při odvolacím jednání dne 20.9.2016 zpět.

K odvolání žalobce se vyjádřil žalovaný č. 2, setrval na svém stanovisku, kdy zejména připomněl, že ručitelským závazkem je zajištěna „pohledávka“, přičemž úvěrová smlouva obsahuje více právních jednání (např. ujednání o smluvní pokutě). Článek IX. ve spojení s prohlášením v závěru smlouvy objektivně způsobuje neurčitost a připouští dvojí výklad. Poukázal na to, že žalobce pracoval s žalovanými č. 2 jako s osobami směnečně zavázanými i sám je zmaten, když se chová, jakoby žaloval ze směnečného práva, ale přitom žaluje z ručitelského prohlášení. Odkázal na judikát sp. zn. 29 Cdo 2653/2015. Navrhovanému výroku nelze z pohledu hmotněprávního vyhovět a přípustnost změny žaloby není v odvolacím řízení možná. Proto navrhl potvrzení výroku v odstavci II. a IV.

K odvolání žalobce se vyjádřil žalovaný č. 3, který rovněž setrval na svých stanoviscích. Navrhl potvrzení výroku II. a V. Podle žalovaného č. 3 podpisy umístěné nad textem prohlášení uzavírají jedno samostatné právní jednání. Základní náležitosti z ručitelského prohlášení dovodit nelze, proto je ručitelské prohlášení buď absolutně neplatné z toho důvodu, že neobsahuje výslovné označení věřitele, nebo pro jeho neurčitost. V prohlášení není uvedeno, která pohledávka ze smlouvy by měla být zajištěna. Odkázal na rozhodnutí NS ČR sp. zn. 30 Cdo 1596/2002 a nález Ústavního soudu II. ÚS 119/01 s tím, že účastníci mají povinnost tvrzení a povinnost důkazní a tyto povinnosti žalobce neunesl.

Odvolání žalobce vyhodnotil odvolací soud jako včasné, podané oprávněnou osobou a přípustné (§ 201, § 202 a contrario a § 204 o.s.ř.). Vzhledem k tomu, že žalobce vzal odvolání zpět proti odstavci I. výroku, v této části odvolací soud za použití § 207 odst. 2 o.s.ř. odvolací řízení zastavil. Poté přezkoumal rozsudek v napadených částech (tj. vyjma odstavce I. a závislého odst. III. výroku, které nabyly samostatné právní moci v režimu § 206 o.s.ř.) podle § 212 a § 212a o.s.ř. a dospěl k závěru o důvodnosti podaného odvolání.

Není pochyb o tom, že předmětný právní vztah se řídí dosavadními právními předpisy (§ 3028 odst. 3 zákon č. 89/2012 Sb.). Úvěrová smlouva mezi žalobcem a žalovaným č. 1 se nepochybně řídí obchodním zákoníkem, § 497 a násl. a podle § 261 odst. 4 téhož zákona se jí řídí i vztahy vzniklé při zajištění plnění závazků v závazkových vztazích. Správně odvolatel odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 23 Cdo 1292/2015 (kdy shodně jako v předmětné věci je řešeno použití právního předpisu pro vztah ručitele jako fyzické osoby

a žalobce jako věřitele ze smlouvy podléhající režimu závazků upravených obchodním zákoníkem se závěrem, že je pochybením aplikovat úpravu ručení podle zákoníku občanského). Tuto otázku NS řešil již v rozhodnutí sp. zn. 23 Cdo 3480/2010. Žalobce domáhající se právní ochrany může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně (viz. § 13 o.z. č. 89/2012 Sb., kterého je nutno použít dle § 3030 o.z.).

Podle § 303 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, kdo věřiteli písemně prohlásí, že ho uspokojí, jestliže dlužník vůči němu nesplní určitý závazek, stává se dlužníkovým ručitelem.

Podle § 306 odst. 1 věta první obchodního zákoníku věřitel je oprávněn domáhat se splnění závazku na ručiteli jen v případě, že dlužník nesplnil svůj splatný závazek v přiměřené době poté, co byl k tomu věřitelem písemně vyzván.

Podle § 307 odst. 1 věta první obchodního zákoníku zaručí-li se za tentýž závazek více ručitelů, ručí každý z nich za celý závazek.

Za použití § 213 odst. 2 o.s.ř. zopakoval odvolací soud důkaz úvěrovou smlouvou č. [REDAKCE] z 9.11.2007. Ze smlouvy o úvěru zjistil, že byla uzavřena mezi žalobcem (dále jen „Sparkasse“) a obchodní firmou CARRYBOY CZ, spol. s r.o. (dále jen klient) podle ust. § 497 a násl. obchodního zákoníku č. 513/1991 Sb., kdy v článku IX. bod 1. bylo ujednáno, že „s ohledem na charakter úvěrového obchodu se smluvní strany dohodly na tomto zajištění peněžité pohledávky a jejího příslušenství, kterou má Sparkasse vůči klientovi z této úvěrové smlouvy: Před výplatou úvěru klient předloží a) blankosměnku vlastní, domicilovanou u Sparkasse, 1) blankosměnka bude vystavena jako směnka vlastní na řad Sparkasse, kde výstavcem a směnečným zavázaným bude klient a jako ručitelé budou uvedeni [REDAKCE], r.č.: [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE], r.č.: [REDAKCE], [REDAKCE]“, dále následují další ujednání ohledně blankosměnky, pod bodem písm. b) pak další povinnost předložit kopii návrhu na vklad zástavního práva. V závěru je úvěrová smlouva datována dnem 9.11.2007, dále označením a podpisy obou smluvních stran. Dále následuje text „Prohlašuji, že pokud klient – CARRYBOY CZ, spol. s r.o., IČ: 27676234, neuspokojí pohledávku Sparkasse plynoucí z úvěrové smlouvy č. [REDAKCE], uspokojím jako ručitel tuto pohledávku sám.“ Následuje označení [REDAKCE] a [REDAKCE] spolu s podpisy.

Odvolací soud na základě tohoto důkazu (ve spojení s dalšími okresním soudem provedenými důkazy, ohledně kterých odvolací soud nemá pochybnosti o skutkových zjištěních tak, jak je učinil okresní soud) má za prokázané, že v článku IX. se smluvní strany dohodly na zajištění peněžité pohledávky a jejího příslušenství, a to určením konkrétních povinností klienta před výplatou úvěru: pod bodem a) vztahujících se k blankosměnce vlastní, pod bodem b) pak ke vkladu zástavního práva, dále se dohodly, co klient předloží po výplatě úvěru. Úvěrová smlouva je datována a podepsána. Poté následuje jednostranné prohlášení [REDAKCE] a [REDAKCE], tedy žalovaných č. 2 a č. 3. Ke vzniku ručení podle obchodního zákoníku dochází jednostranným písemným prohlášením ručitele, viz.

důvodová zpráva: „Podle ust. § 303 spočívá vznik ručení na jednostranném písemném prohlášení ručitele, a tak se nevyžaduje souhlas ani věřitele, ani dlužníka. Tento způsob vzniku ručení odpovídá obchodní praxi. Zájmy dlužníka na vyloučení možnosti plnění ručitele bez souhlasu dlužníka nejsou tím dotčeny, poněvadž ručitel může podle § 322 odst. 1 plnit závazek dlužníka, jen když dlužník porušil zajištěný závazek.“. Shodně též odborná literatura: Plíva, S. Obchodní závazkové vztahy. 2. vydání. Praha: Aspi, a.s., 2009, s. 89; obdobně Kopáč, L. Obchodní kontrakty I. Praha: Prospektrum, 1993, s. 165; Eliáš, K. in Bejček, J., Eliáš, K., Raban, P. a kol. Kurs obchodního práva. Obchodní závazky. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 130 a Hušek, J. Obchodní zákoník. Praha: Codex, 2000, s. 110. Není pochyb o tom, že ručitelské prohlášení musí obsahovat určení věřitele, dlužníka a ručitele, jednoznačné vymezení zajišťovaného závazku a dále musí obsahovat jednoznačné prohlášení ručitele, že splní závazek dlužníka, nesplní-li jej dlužník sám (viz. § 303 obchodního zákoníku a obsáhlá judikatura, např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 32 Cdo 1769/2009).

Předmětné prohlášení odvolací soud po právní stránce hodnotí tak, že obsahuje označení věřitele: Sparkasse, označení dlužníka: CARRYBOY CZ, spol. s r.o., označení ručitelů: [REDAKCE], [REDAKCE], označení ručením zajišťovaného závazku: pohledávka plynoucí z úvěrové smlouvy č. [REDAKCE] a pod ní projev ručitelů, totiž že pokud pohledávku neuspokojí klient, pak ji uspokojí jako ručitel sám. Jednoznačně je uvedeno, že se jedná o pohledávku Sparkasse plynoucí z úvěrové smlouvy č. [REDAKCE] (tedy nikoliv ze směnky, jak správně zdůrazňuje odvolatel). Podstatné je, že pohledávka je identifikována nezaměnitelným způsobem. Odvolací soud odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 32 Cdo 2384/98, podle něhož, pokud se ručitel v prohlášení zavázal uhradit všechny finanční závazky dlužníka, vzniklé na základě určité úvěrové smlouvy, je z tohoto prohlášení nutné dovodit, že ručením byly zajištěny všechny finanční závazky dlužníka vůči věřiteli, které pro něho vyplývaly z předmětné úvěrové smlouvy. Ručením byly též zajišťovány i ty finanční závazky dlužníka, které by mu vznikly v budoucnu, například při odstoupení od úvěrové smlouvy apod. (v posuzovaném případě šlo o závazek uhradit „všechny finanční závazky dlužníka vzniklé na základě výše uvedené úvěrové smlouvy“, pokud by je neuhradil dlužník). Ručit lze i za závazek, který vznikne v budoucnu (§ 304 odst. 2 obchodního zákoníku). Za situace, kdy odvolací soud (ve shodě s citovaným rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR) má za to, že v daném případě se jedná o závazek uhradit veškeré pohledávky z úvěrové smlouvy č. [REDAKCE], je nadbytečné rozlišovat jednotlivé nároky z úvěrové smlouvy (vrácení poskytnutých peněžních prostředků, zaplacení úroků z prodlení či smluvních pokut). Podstatné je, že pohledávka z úvěrové smlouvy je nezaměnitelná s jinou pohledávkou. Rozumí se pohledávkou např. z jiné úvěrové smlouvy (viz. shodně již citované rozhodnutí NS ČR sp. zn. 32 Cdo 1769/2009, podle něhož prohlášení ručitele zajišťující budoucí závazek je určitý, je-li nezaměnitelný s jiným závazkem, dále shodně rozhodnutí NS ČR sp. zn. 29 Odo 350/2006, podle něhož požadavek určitosti zajišťovaného závazku je nezbytné vykládat tak, že jde o jeho identifikaci takovým způsobem, aby nebyl zaměnitelný s jiným obdobně NS sp. zn. 32 Cdo 159/2011 - R 54/2013-civ). Odvolací soud nesouhlasí se závěrem okresního soudu, že označení věřitele z ručitelského prohlášení dovodit nelze. V ručitelském prohlášení je jednoznačně uvedeno, že se jedná o pohledávku Sparkasse, kdy ručitelské prohlášení navazuje na úvěrovou smlouvu,

v níž je Sparkasse jako věřitel zcela identifikován. Z postavení žalovaného č. 2 a č. 3 ve společnosti dlužníka v době uzavření úvěrové smlouvy a učinění ručitélského závazku nelze dovodit, že nevěděli, kdo je věřitelem úvěru poskytovaného této společnosti, když zároveň jazykově byla projevna vůle uspokojit pohledávku Sparkasse. Z uvedeného odvolací soud dovodil, že tuto vůli (uspokojit pohledávku z úvěrové smlouvy č. [REDAKCE] věřitele Sparkasse, celým názvem Waldviertler Sparkasse von 1842 AG) podepsaní ručitelé skutečně měli. Obsah právního úkonu lze vykládat jen za předpokladu, že tvrzená vůle není v rozporu s jazykovým projevem (viz. četná judikatura Nejvyššího soudu ČR, např. sp. zn. 25 Cdo 1116/2001, 21 Cdo 5275/2007, 21 Cdo 4901/2007). Proto naopak nemůže obstát výklad, že ručitelé se domnívali, že ručí jen ze směnky, když z jazykového vyjádření ručitélského prohlášení plyne, že ručí za závazek z konkrétní úvěrové smlouvy označeného věřitele. Podle názoru odvolacího soudu zajištění pohledávky, na němž se smluvní strany úvěrové smlouvy dohodly (co konkrétně klient předloží a dále obsahující údaje o vyplňovacím právu banky), je upraveno v článku IX., kdežto jednostranné ručitélské prohlášení žalovaného č. 2 a č. 3 je připojeno k této smlouvě. Z pouhého použití shodného slova ručitel, resp. ručitelé (použito v článku IX.), shodu neshledal. Okresní soud ve svém rozhodnutí cituje rozsudek NS ČR sp. zn. 32 Cdo 1769/2009, dle kterého je sankce neplatnosti právního úkonu podle § 37 odst. 1 občanského zákoníku vázána k náležitostem projevu vůle: „Projev vůle je neurčitý, je-li nejistý jeho obsah, tj. – mimo případy, kdy vůbec chybí určitá vůle – když se jednajícím nepodařilo obsah vůle jednoznačným způsobem stanovit, a je nesrozumitelný, jestliže jednající nedosáhl – vadným slovním nebo jiným zprostředkováním – jasného vyjádření této vůle. Závěr o neurčitosti či nesrozumitelnosti právního úkonu předpokládá, že ani jeho výkladem nelze dospět k nepochybnému poznání, co chtěl účastník projevit.“. Otázku určitosti ručitélského prohlášení odvolací soud uzavírá tak, že obsah vůle ručitelů je v prohlášení stanoven jednoznačným způsobem, není tedy neurčitý, jestliže odkazuje na konkrétní úvěrovou smlouvu a konkrétního věřitele, kdy minimálně výkladem lze dospět k nepochybnému závěru. Ručitélské prohlášení není ani nesrozumitelné, jazykovým vyjádřením byla vůle ručitelů jasně projevna.

Jak bylo v řízení před okresním soudem prokázáno, žalovaný č. 1 jako dlužník byl připsesem žalobce z 22.5.2014 (doručeným do vlastních rukou jednateli [REDAKCE] 4.6.2014) písemně vyzván k zaplacení dluhu do 10.6.2014. V řízení bylo zjištěno, že žalovaný č. 1 dluh však nezaplatil, proto se žalobce jako věřitel v souladu s § 306 odst. 1 obchodního zákoníku oprávněně domáhá zaplacení proti ručitelům. Žalobou uplatňuje méně, než-li činí tvrzený dluh, sjednaný úrok vychází z dodatku č. 2 (je nižší než v původní smlouvě). Není pochyb o tom, že vůči žalovaným č. 2 a č. 3 byl nárok uplatněn z titulu ručení, tedy z jiného důvodu, než-li proti hlavnímu dlužníkovi, tudíž mezi dlužníkem na straně jedné a ručiteli na straně druhé, nemůže jít o závazek solidárního charakteru (viz. např. R 2/1968, R 2/1975). Proto není možné soudním rozhodnutím vyslovit povinnost všech žalovaných zaplatit dluh společně a nerozdílně, nýbrž s ohledem na zvláštní úpravu ručení a na povahu právního vztahu mezi věřitelem a dlužníkem tak, že plnění jednoho ze žalovaných zaniká v rozsahu plnění povinností druhého z žalovaných. Pokud jde o vztah mezi ručiteli, v ručitélském prohlášení se zavázali: „uspokojením jako ručitel tuto pohledávku sám“, což odpovídá ust. § 307 odst. 1 věta první obchodního zákoníku, podle něhož zaručí-li se za tentýž závazek více ručitelů, ručí každý z nich za celý závazek. Proto žalovaní č. 2 a č. 3 jsou mezi sebou zavázáni

solidárně. Na základě uvedených skutečností a právních závěrů odvolací soud uložil žalovaným č. 2 a č. 3 povinnost k zaplacení žalobou uplatněného nároku. Pouze pokud jde o úrok z prodlení (v zákonné výši, tj. 8,05 % ročně dle nař. vlády č. 351/2013 Sb.), jeho počátek byl stanoven na den následující po splatnosti stanovené žalobcem přípisem z 22.5.2014, tj. splatnosti 10.6.2014.

Podrobněji k dalším námitkám žalovaných č. 2 a č. 3:

V odvolacím řízení sice nelze uplatnit nový nárok (§ 216 odst. 2 o.s.ř.), nicméně tím, že odvolatel v odvolání správně formuloval požadovaný výrok soudu, v konkrétním případě neuplatnil nový nárok. Podstatné je, že v řízení před okresním soudem se vůči žalovanému domáhal zaplacení peněžitě částky z titulu úvěrové smlouvy, kdežto vůči žalovaným č. 2 a č. 3 z titulu ručení. Jak judikoval Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí sp. zn. 23 Cdo 28/2010 - R 43/2011 civ., soud není vázán nesprávným posouzením účastníka a mohl v daném případě i za daného žalobního petitu, (tj. ve věci jím projednávané: aby žalovaná č. 1 a č. 2 zaplatily peněžitou částku s příslušenstvím společně a nerozdílně, ačkoliv se nejednalo o solidární závazek, ale o tzv. nepravou solidaritu, tj. závazek vzniklý u žalované č. 2 z titulu ručení) rozhodnout správně tak, že žalovaný č. 1 a žalovaný č. 2 jsou povinni zaplatit peněžitou částku s příslušenstvím a že plněním jedním z nich zaniká v rozsahu poskytnutého plnění povinnost dalšího žalovaného. Vázanost soudu žalobou podle Nejvyššího soudu nelze chápat tak, že by byl povinen do výroku rozhodnutí o věci samé doslovně převzít žalobcem formulovaný petit, odkázal rovněž na Občanský soudní řád, Komentář, L. Drápal, J. Bureš a kol., C. H. Beck, ročník 2009, strana 1033 až 1034. Byl nepochybně vázán výší uplatněného nároku s příslušenstvím, v souladu s ustálenou judikaturou mu však ničeho nebránilo rozhodnout správně. Pokud žalovaný č. 2 uvádí, že se žalobce choval tak jakoby žaloval ze směnečného práva, petit žaloby skutečně odpovídá § 47 zákona směnečného a šekového č. 191/1950 Sb., na druhé straně v praxi není výjimkou, že věřitel žaluje jak dlužníka, tak ručitele (kdy ručení se řídí občanským nebo obchodním zákoníkem) k zaplacení závazku společně a nerozdílně. Pokud žalovaný č. 2 odkazuje na judikát Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 2653/2015 řešící vnitřní otázky směnečně zavázaných dlužníků, ten by byl použitelný právě tehdy, pokud by bylo žalováno ze směnky (kdy směnečné ručitelství je upraveno v § 30 a násl. zákona směnečného a šekového), v předmětné věci však je žalováno na základě prohlášení ručitelů (kdy vzájemný vztah mezi více ručiteli řeší § 307 odst. 1 obchodního zákoníku, s nímž je ručitelské prohlášení v souladu). Pokud v souvislosti s určitostí úkonu žalovaný č. 3 odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 1596/2002 a nález Ústavního soudu II. ÚS 119/01, odvolací soud nepochybuje o tom, že k absolutní neplatnosti právního úkonu musí soud přihlédnout i bez návrhu z úřední povinnosti. Absolutní neplatnost právního úkonu nastává ze zákona, nikoliv z jednání subjektu občanskoprávního vztahu (jako je tomu u relativní neplatnosti právního úkonu podle § 40a o.z.). Rozhodnutí NS ČR sp. zn. 30 Cdo 1596/2002 zároveň poukazuje na to, že skutečnosti svědčící pro závěr o absolutní neplatnosti právního úkonu, nespádají do okruhu skutečností, jejichž existence se musí účastník dovolávat a ve vztahu k nimž (v oblasti procesních předpisů) má povinnost tvrzení (a následně důkazní břemeno) ve smyslu § 120 odst. 1, odst. 3 věty druhé o.s.ř. Žalovaný č. 3 se tedy neshoduje s citovaným judikátem v názoru, že žalobce neunesl povinnost tvrzení a povinnost důkazní. K této otázce odvolací soud shrnuje, že ručitelské prohlášení žalovaných

č. 2 a č. 3 neshledal absolutně neplatným (za použití § 37 odst. 1 obč. zák.). Pokud žalovaní č. 2 a č. 3 tvrdili (a potvrdili svým účastnickým výsledkem), že žalobce při všech jednáních předstíral požadavek na zajištění závazku zajišťovací směnkou a zástavním právem a ručitelské prohlášení se objevilo ve smlouvě na místě, kde by je pouze málokdo očekával, a z uvedeného dovozoval, že ručitelské prohlášení bylo učiněno v omylu (ve smyslu § 49a obč. zák.), k tomu žalobce podáním z 13.1.2016 (čl. 97 až 98 spisu) vznesl námitku promlčení proti námitce relativní neplatnosti ručitelského prohlášení. Žalovaní č. 2 a č. 3 ve svých vyjádřeních namítli rozpor námítky promlčení s dobrými mravy (s použitím judikatury NS ČR). Ze shora popsaného skutkového stavu (úzká souvislost žalovaného č. 2 a č. 3 se společností žalovaného č. 1) rozpor s dobrými mravy odvolací soud neshledává a podle jeho závěru se jmenovaní neplatnosti právního úkonu včas nedovolali (§ 40a obč. zák.). Proto jejich obranu neshledal oprávněnou. Ze shora uvedených důvodů odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně v odstavci II. výroku změnil.

Za použití § 224 odst. 2 o.s.ř. (ve spojení s § 142 odst. 3 o.s.ř.) nově rozhodl o nákladech řízení před okresním soudem ve vztahu k žalovanému č. 2 a č. 3. Za 7 úkonů právní služby (zahrnujících přípravu a převzetí zastoupení, 1 předžalobní výzvu, sepsání žaloby, účast u třech jednání a závěrečné vyjádření, 7 x 40 300 Kč (podle § 7 bod 6 vyhl. č. 177/1996 Sb., dále AT) činí odměna zástupce žalobce 282 100 Kč. Pokud zástupce žalobce účtoval předžalobní výzvu, jak ji učinil vůči všem třem žalovaným, přiznání 3 úkonů podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. by již bylo v rozporu se zásadou přiměřenosti náročnosti sporu. Za 7 režijních paušálů po 300 Kč náleží další 2 100 Kč podle § 13 odst. 3 AT, na náhradě za promeškaný čas 12 půlhodin po 100 Kč dalších 1 200 Kč podle § 14 odst. 3 AT, na cestovém z Jindřichova Hradce do Českých Budějovic ke třem jednáním včetně DPH 2 354 Kč. Spolu se zaplaceným soudním poplatkem z žaloby 400 000 Kč a připočítáním 21% DPH k odměně, paušálům i promeškanému času advokáta vycházejí náklady žalobce na 747 688 Kč, jak je vyčíslil okresní soud a uložil k zaplacení žalovanému č. 1 (odst. III. výroku). Vzhledem ke zpětvzetí odvolání do odst. I. výroku zůstane nedotčeným i závislý výrok III., kterým byla celá částka nákladů řízení žalobce uložena k zaplacení žalovanému č. 1. Za dané procesní situace vidí odvolací soud spravedlivé řešení v založení solidarity o náhradě nákladů řízení mezi všemi žalovanými: č. 1, č. 2 a č. 3.

V odvolacím řízení byl žalobce kromě nepatrné části úspěšný, kdy za 2 úkony (podání odvolání a účast u odvolacího jednání podle § 11 odst. 1 písm. k) a g) AT) mu náleží 80 600 Kč, za 2 režijní paušály 600 Kč, na náhradě za promeškaný čas 400 Kč, tj. spolu s DPH 98 736 Kč, spolu s cestovným včetně DPH dalších 786,45 Kč a s připočítáním soudního poplatku z odvolání 400 000 Kč, pak vycházejí náklady řízení před odvolacím soudem na 499 522,45 Kč, kdy každému z neúspěšných žalovaných byla uložena k zaplacení polovina, tj. zaokrouhleně 249 761 Kč.

Odvolací řízení ve vztahu k odstavci I. výroku bylo zastaveno, žalovanému č. 1 podle obsahu spisu žádné náklady odvolacího nevznikly, tomu odpovídá výrok, že na jejich náhradu nemá právo.

Lhůta k plnění je dána § 160 odst. 1 o.s.ř.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání za podmínek uvedených v ust. § 237 o.s.ř., a to do dvou měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR v Brně u Okresního soudu v Českých Budějovicích.

Krajský soud v Českých Budějovicích
dne 22. září 2016

JUDr. František K o l á ř, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Petra Veselá